

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมกรรมการธิการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญ ผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์

๒. นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์

๓. นายสุพจน์ ไข่มุกด์

๔. ศาสตราจารย์พิเศษธนนิติ เศรษฐบุตร

๕. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด

๖. พลเอก จิระเดช โมกขะสมิต

๗. นายชวนะ ไตรมาศ

๘. พลเอก ดนัย มีชูเวช

๙. พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์

๑๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

๑๑. นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธาส

๑๒. นายพรศักดิ์ เจียรณัย

๑๓. นายพันธุ์ชัย วัฒนชัย

๑๔. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยขึ้นงาม

๑๕. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข

๑๖. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต

ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ

รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง

รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม

กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา

กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

กรรมการการวิสามัญ

เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ ผู้ลาการประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ

๒. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม

๓. ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ

๔. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์

๕. พลเรือเอก พลเดช เจริญกุล

๖. นายวิทยา ฉายสุวรรณ

นาย

ผู้ซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญได้เชิญมาแสดงความคิดเห็น

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- นายนิติ ผาสุข

เลขาธิการวุฒิสภา

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

- นายอัครเดช คนชื้อ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑. นายบุญเสริม นาคสาร

เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญทรงคุณวุฒิ

๒. นายอดิเทพ อูยยะพัฒน์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๓

๓. นายสุภัทร แสงประดับ

นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

๔. นางสาวอนุสรรา แสงศักดิ์

ผู้ช่วยเลขานุการตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม คือ

- นางปิยาภา ชระธีระคุปต์

นิติกรปฏิบัติการ

กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๕

เริ่มการประชุมเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ ตามที่ ที่ประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีมติให้ขอขยายเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ออกไปอีก ๘ วัน นั้น บัดนี้ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีมติให้ขยายเวลาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการออกไปอีก ๘ วัน

๑.๒ ตามที่ ที่ประชุมได้มีมติให้เชิญเลขาธิการวุฒิสภา มาให้ข้อมูลและข้อสังเกตเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการสรรหาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ดำเนินการในฐานะที่เป็นฝ่ายธุรการของคณะกรรมการสรรหา ดังนั้น การประชุมในวันนี้ จึงได้เชิญ นายนิติ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา มาร่วมประชุมกับคณะกรรมการการวิสามัญในเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

๑.๓ นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง กรรมการธิการวิสามัญ ได้ยกร่างบทเฉพาะกาลมาตรา ๗๖ - ๗๘ ตามมติของที่ประชุม เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่สำเนาแจกในที่ประชุม)

๑.๔ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้เสนอร่างบทเฉพาะกาลมาตรา ๗๖ - ๗๘ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาโดยมอบหมายให้ นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา เป็นผู้ชี้แจงแทน ในกรณีที่คณะกรรมการธิการวิสามัญมีการแก้ไขมาตรา ๗๖ - ๗๘ ไม่ตรงตามหลักการในร่างดังกล่าว พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ผู้เสนอร่าง ขอสงวนความเห็น (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่สำเนาแจกในที่ประชุม)

๑.๕ เอกสารชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณา เสนอโดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ เรื่อง (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่สำเนาแจกในที่ประชุม) ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้นำเสนอ สรุปได้ดังนี้

๑) คดีรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยของศาลตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

๑.๑) กรณีที่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดมาตรการหรือวิธีการไว้โดยเฉพาะ

- คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)) มี ๒ กรณี ดังนี้ ๑. เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๗ ซึ่งเป็นปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะรัฐมนตรีในการกำหนดวันเลือกตั้ง และ ๒. การทำสนธิสัญญาของคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ จากตัวอย่างทั้ง ๒ กรณีที่กล่าวมาข้างต้น แม้จะยังไม่เกิดขึ้น แต่ก็ควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการสั่งให้ฝ่ายบริหารรอกการดำเนินการไว้ก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

- คดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ (ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ - ๖๓) เช่น ในกรณีที่มีการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทซึ่งเป็นผลจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง วุฒิสภาสามารถเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ตามมาตรา ๒๙ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีดังกล่าวแม้จะยังไม่เกิดขึ้น แต่ก็ควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการสั่งให้ฝ่ายบริหารรอกการดำเนินการไว้ก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

- คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติ หรือกระทำด้วยประการใดที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่าย (ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๔ วรรคสาม) กรณีดังกล่าวแม้จะยังไม่เกิดขึ้น แต่ก็ควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการสั่งให้ฝ่ายบริหารรอกการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

สำนักงานเลขาธิการคดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๖ (๙)) ซึ่งในกรณีนี้เคยมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๘-๒๒/๒๕๕๕ โดยศาลได้มีคำสั่งให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งรัฐสภาการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ไว้ก่อน โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๖๔

๑.๒) กรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดมาตรการหรือวิธีการไว้โดยเฉพาะ เช่น

- คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

(มาตรา ๘๒)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- คดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติ (มาตรา ๑๔๘) และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๓๒ ประกอบมาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๘๑)

- คดีเกี่ยวกับการตราพระราชกำหนดไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๗๓)

คดียกเว้นความผิดเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร จะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๑๒)

- คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา ๒๕๖ (๙))

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒) สรุประยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาของศาลในคดีเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณฯ ของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือการกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการการเลือกตั้ง มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

๒.๑) รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๐ วรรคหก ซึ่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็น มีจำนวน ๑ เรื่อง ได้แก่ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๒/๒๕๕๖ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ และมีคำวินิจฉัยในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖ รวมระยะเวลา ๗ วัน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒.๒) รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด ซึ่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็น มีจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๕๑ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๑ และมีคำวินิจฉัยในวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๑ รวมระยะเวลา ๗ วัน

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๔/๒๕๕๒ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ และมีคำวินิจฉัยในวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ รวมระยะเวลา ๔ วัน

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

- รับรองบันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. จำนวน ๓ ครั้ง สรุปได้ดังนี้

รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมีการแก้ไขหน้าที ๒ บรรทัดที่ ๑๒ จาก “เริ่มการประชุมเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา” เป็น “เริ่มการประชุมเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา”

รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๓.๑ พิจารณาทบทวนเฉพาะกาล (มาตรา ๗๖ - ๗๘) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ในส่วนของบทเฉพาะกาล มาตรา ๗๖ - ๗๘ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวสรุปประเด็นที่ต้องพิจารณาในการประชุมครั้งนี้ ดังนี้

๑. พิจารณาทบทวนเฉพาะกาล มาตรา ๗๖ - ๗๘ ตามที่ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้ยกถามมติของคณะกรรมการการวิสามัญ

๒. ข้อเสนอของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เลขาธิการวุฒิสภาได้รับเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับประธานและกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๕)

๓. การเชิญเลขาธิการวุฒิสภามาให้ข้อมูลและข้อสังเกตเกี่ยวกับขั้นตอน และกระบวนการสรรหาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ดำเนินการในฐานะที่เป็นฝ่ายธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ส่วนประเด็นเรื่องการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกรณีตามมาตรา ๑๕๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นประเด็นที่ ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ได้ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า ควรจะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วยหรือไม่ และนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ มีความเห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องกำหนดรายละเอียดเรื่องดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เนื่องจากได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว

ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ได้แจ้งว่าไม่ติดใจในประเด็นดังกล่าวแล้ว

จากนั้น นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้นำเสนอร่างบทเฉพาะกาลของ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ต่อที่ประชุม (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่สำเนาแจกในที่ประชุม) พร้อมทั้งมีความเห็นว่า ควรให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดปัจจุบันที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วแต่ยังคงอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จนกว่าจะมีประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านเข้ามาเป็นคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เพื่อความสง่างามและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย

ต่อประเด็นดังกล่าวข้างต้น ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ขอให้มีการลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญว่า กรรมการการวิสามัญผู้ใดมีความเห็นว่าควรจะให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดปัจจุบันที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วแต่ยังคงอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งและมีคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชุดใหม่

ผลการลงมติ

กรรมการการวิสามัญที่เห็นด้วย จำนวน ๓ คน ดังนี้ ๑. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ๒. นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ และ ๓. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข กรรมการการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญที่ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑๑ คน ดังนี้ ๑. นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธาน คณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม ๓. ศาสตราจารย์พิเศษนริติ เศรษฐบุตร กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ๔. พลเอก จิระเดช โมกขะสมิต กรรมการวิสามัญ ๕. พลเอก ดนัย มีชูเวช กรรมการวิสามัญ ๖. พลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์ กรรมการวิสามัญ ๗. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการวิสามัญ ๘. นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส กรรมการวิสามัญ ๙. นายพันธุ์ชัย วัฒนชัย กรรมการวิสามัญ ๑๐. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม กรรมการวิสามัญ และ ๑๑. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการ วิสามัญ

ทั้งนี้ ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ดออกเสียง ในเบื้องต้นมีกรรมการวิสามัญขอสงวนความเห็นขอแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗๖ - ๗๘ จำนวน ๓ คน ดังนี้ ๑. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ๒. นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการวิสามัญ และ ๓. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข กรรมการวิสามัญ

จากนั้น นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตามที่ที่ประชุม ได้มอบหมายให้ยกร่างบทเฉพาะกาล มาตรา ๗๖ - ๗๘ ตามมติของคณะกรรมการวิสามัญ จึงได้ ดำเนินการยกร่างมาตรา ๗๖ - ๗๘ เป็นดังนี้

มาตรา ๗๖ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวัน ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ **บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตมรัฐธรรมนูญ** ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ เว้นแต่กรณีตาม (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ มิให้นำมาใช้บังคับ

ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งต้องอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในวัน ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ **บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตมรัฐธรรมนูญ** ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้องค์กรอิสระแต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการ สรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากองค์กรอิสระยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่า คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่ตัดสิทธิองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทน มาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ต้องเสียไป

ภายในสิบห้าสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับตามมาตรา ๗๖ วรรคสอง ถือว่า เป็นผู้ซึ่งจะต้องมีการสรรหาหรือคัดเลือกในประเภทใดตามมาตรา ๘ ผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย และเพื่อประโยชน์ในกรรับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๒๒ ให้ถือว่าพรพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นพรพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุสุดวิสัย

ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนดวันเริ่มการสรรหา โดยกำหนดวันรับสมัครหรือการเสนอชื่อไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินสี่สิบห้าวันก่อนวันเริ่มการสรรหา

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๘ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๗๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามจำนวนที่ว่างอยู่และตามประเภทที่คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ภายในสามหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัยตามวรรคสาม ๗๗ พ้นกำหนดเวลาการรับสมัครหรือเสนอชื่อตามมาตรา ๗๗ วรรคสี่

ในกรณีที่ต้องมีการคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๗ วรรคสี่ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๗๗ ๗๖ วรรคหนึ่ง ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และให้แจ้งให้วุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในระหว่างการสรรหา หากมีการเปลี่ยนแปลงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้คณะกรรมการสรรหายังคงดำเนินการสรรหาได้ต่อไป และการเปลี่ยนแปลงบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อกรใดที่คณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น

การยกร่างดังกล่าว มีหลักการ คือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ยังไม่พ้นวาระจำนวน ๔ คน ยึดหลักการเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามความในมาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการสรรหาเช่นเดิม แต่แก้ไขระยะเวลากระบวนการต่าง ๆ ให้มีระยะเวลาเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าการสรรหาจะแล้วเสร็จ โดยตัดเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญออกไป

ส่วนมาตรา ๗๗ นั้น เป็นการเริ่มกระบวนการสรรหาโดยขยายระยะเวลาในการให้องค์กรอิสระ แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ ออกไปเป็น ๓๐ วัน และขยายระยะเวลากำหนดวันนัดประชุมว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ถือว่าเป็นผู้ซึ่งจะต้องมีการสรรหาหรือคัดเลือกในประเภทใดตามมาตรา ๘ ออกไปเป็น ๓๐ วัน เพื่อดำเนินการ สรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่จะมาแทนให้ถูกต้องต่อไป จากนั้นจึงให้คณะกรรมการสรรหาประกาศ กำหนดวันเริ่มการสรรหาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยจัดประเภทของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘ แต่เนื่องจากมาตรา ๑๒ มีการแก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งรายชื่อนั้นกลับไปยัง คณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา หรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ ทำให้ระยะเวลาที่มีการขยายออกไปนั้น เป็นระยะเวลาที่มากเกินไป กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ ดังกล่าว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความเห็นว่า เป็นการกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน ไม่ให้การขยายระยะเวลาในการดำเนินงาน

จากนั้น ที่ประชุมได้มีการพิจารณาบทเฉพาะกาล มาตรา ๗๖ - ๗๘ เรียงตามลำดับรายการมาตรา สรุปได้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

มาตรา ๗๖

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ไม่มีการแก้ไข

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ประเด็นอภิปราย

นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ ได้ตั้งประเด็นคำถามต่อที่ประชุมว่า ความในวรรคสอง ของมาตรา ๗๖ จำเป็นต้องนำเรื่องคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้หรือไม่ เนื่องจากความในวรรคหนึ่งตอนท้ายได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ และในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีอายุครบ ๗๐ ปี จะยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้หรือไม่

นายธนวัฒน์ สังกข์ทอง กรรมการการวิสามัญ และศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธาน คณะกรรมการการวิสามัญ ได้ตอบประเด็นคำถามดังกล่าวว่า ไม่จำเป็นที่จะต้องบัญญัติเรื่องคุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญในวรรคสองของมาตรา ๗๖ เนื่องจากความในวรรคหนึ่งนั้น ถือว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดำรงตำแหน่งอยู่ จึงต้องเขียนรองรับไว้เช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ส่วนความในวรรคสองเป็นการบัญญัติให้ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ จึงไม่จำเป็นต้องนำเรื่องคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญมาบัญญัติไว้

ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีอายุครบ ๗๐ ปี ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเนื่องจากไม่ได้ มีการนำเรื่องคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับแล้ว

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ได้เคย ยกร่างมาตรา ๗๖ ซึ่งในวรรคหนึ่งไม่มีคำว่า “ประธานศาลรัฐธรรมนูญ” แต่ในวรรคสองมีทั้งประธาน ศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากประธานศาลรัฐธรรมนูญได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว

แต่ประธานศาลรัฐธรรมนูญยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคสอง ดังนั้น ความในมาตรา ๗๖ ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้มีการยกร่างขึ้นมาใหม่นี้ จำเป็นที่จะต้องคงคำว่า “ประธานศาลรัฐธรรมนูญ” ไว้ในวรรคหนึ่งหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้ตอบประเด็นคำถามดังกล่าวว่า การเขียนบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการเขียนเป็นบทบัญญัติทั่วไปหรือเป็นหลักการทั่วไป จึงบัญญัติไว้ทั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

จากนั้น ฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการได้เสนอข้อสังเกตของ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา เกี่ยวกับการลำดับความว่า ควรนำความว่า “ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐” ไปไว้หลังความว่า “ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐” หรือไม่ เนื่องจากการบัญญัติไว้ตามร่างเดิมนั้น อาจทำให้เข้าใจผิดว่า คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ นั้น ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้ตอบประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวว่า การบัญญัติไว้ดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ถูกต้องตามระเบียบงานสารบรรณแล้ว

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้พิจารณาความในมาตรา ๗๖ แล้ว มีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗๖ เป็นดังนี้ “มาตรา ๗๖ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ **บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ** ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ เว้นแต่กรณีตาม (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ มิให้นำมาใช้บังคับ

ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งต้องอยู่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๔/๒๕๖๐ เรื่อง ให้งดเว้นการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ **บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ** ยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่”

มาตรา ๗๗

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า จากการพิจารณาร่างมาตรา ๗๗ ที่ที่ประชุมมอบหมายให้ปรับปรุงมาจะเห็นว่าเมื่อคำนวณจำนวนวันจนสิ้นกระบวนการจะมีจำนวนวันรวม ๑๘๐ - ๑๙๕ วัน ซึ่งเมื่อนำมารวมจำนวนวันตามมาตรา ๗๘ และกระบวนการดำเนินงานของวุฒิสภาจะใช้ระยะเวลานำการสรรหาที่มากเกินไป จึงขอหารือที่ประชุมว่า หากลดจำนวนวันจากสามสิบวันเป็นยี่สิบวันตามจำนวนวันที่กำหนดในองค์กรอิสระอื่น

วิเศษ

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า เพื่อกำหนดระยะเวลาให้มีความเหมาะสมเห็นควรแก้ไขจำนวนวันในวรรคหนึ่งและวรรคสามจากเดิม “สิบห้าวัน” เป็น “ยี่สิบวัน” และวรรคห้าแก้ไขจากเดิม “เก้าสิบวัน” เป็น “หกสิบวัน”

ต่อประเด็นดังกล่าว นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่งได้ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า ความในวรรคห้าการประกาศกำหนดวันเริ่มการสรรหาให้กระทำภายในหกสิบวัน แต่วันเริ่มการสรรหาไม่กำหนดแน่ชัดว่าเริ่มเมื่อไรเห็นควรกำหนดให้ชัดเจน

นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า ร่างมาตรา ๗๗ ที่ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา เสนอกรณีในวาระเริ่มแรก ให้เริ่มการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้ครบจำนวนตามมาตรา ๘ เมื่อมีกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๒) ครบแล้วเห็นว่าไม่ครบจำนวนเนื่องจากยังขาดผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗๗ เป็นดังนี้ “มาตรา ๗๗ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้องค์กรอิสระแต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากองค์กรอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่ตัดสิทธิองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับตามมาตรา ๗๖ วรรคสอง ถือว่าเป็นผู้ซึ่งจะต้องมีการสรรหาหรือคัดเลือกในประเภทใดตามมาตรา ๘ ผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหาไม่มีความเห็นด้วยว่าประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหาไม่มีความเห็นด้วย และเพื่อประโยชน์ในกรณีรับข้อเท็จจริงตามมาตราก ๒๒ ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นกรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุสุดวิสัย

ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการสรรหาไม่มีความเห็นด้วยตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนดวันเริ่มการสรรหาซึ่งต้องอยู่ภายในระยะเวลาหกสิบวันดังกล่าวด้วย โดยกำหนดวันรับสมัครหรือการเสนอชื่อไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินสี่สิบห้าวันก่อนวันเริ่มการสรรหา

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๗๘

มีการแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า ควรตัดความในวรรคสามตอนต้นที่ว่า “ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗๗ วรรคสี่หรือ” ออก เนื่องจากในมาตรา ๗๗ ได้พิจารณาตัดความในวรรคสามออกแล้ว

นายอัศวิน คุ้มวงศ์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า กฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดระยะเวลาในการสรรหาไว้เท่าไร เพื่อให้เกิดความเหมาะสมควรกำหนดระยะเวลาให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า กฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่วนใหญ่กำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่งไว้ภายในสามสิบวัน แต่ในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำหนดระยะเวลาไว้ให้กระทำภายในเก้าสิบวัน เนื่องจากต้องเลือกทั้งคณะ ในกฎหมายฉบับนี้จึงควรกำหนดไว้หกสิบวัน

จากนั้น ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า สรุปรายชื่อบุคคลที่สมควรได้รับแต่งตั้งมีจำนวน ๖ คน ดังนี้ ๑. นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม ๒. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ๓. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ๔. นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ ๕. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ และ ๖. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข กรรมการการวิสามัญ

ผลการพิจารณา

“มาตรา ๗๘ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๗๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามจำนวนที่ว่างอยู่และตามประเภทที่คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งวินิจฉัยตามวรรค ๗๗ พ้นกำหนดเวลาการรับสมัครหรือเสนอชื่อตามมาตรา ๗๗ วรรคสี่

ในกรณีที่ต้องมีการคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่งตามวรรค ๗๗ วรรคสี่ หรือในกรณีที่ไม่มีประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๗๗ ๗๖ วรรคหนึ่ง ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และให้แจ้งให้วุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในระหว่างการสรรหา หากมีการเปลี่ยนแปลงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้คณะกรรมการสรรหายังคงดำเนินการสรรหาต่อไป และการเปลี่ยนแปลงบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อกรใดที่คณะกรรมการสรรหาได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้น”

๓.๒ พิจารณาข้อมูลและข้อสังเกตเกี่ยวกับขั้นตอน และกระบวนการสรรหาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ดำเนินการในฐานะที่เป็นฝ่ายธุรการของคณะกรรมการสรรหา โดยเชิญเลขาธิการวุฒิสภา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า กรรมการการวิสามัญมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยตรง เนื่องจากมาตรา ๑๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเมื่อมีการสรรหาได้บุคคลใดแล้วจะต้องส่งเรื่องมาให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตามความในมาตรา ๑๒ วรรคเก้า ซึ่งที่ประชุมมีประเด็นคำถามว่า เดิมในขั้นการพิจารณาของวุฒิสภาไม่มีการกำหนดวัน แต่ปัจจุบันกำหนดให้ประธานวุฒิสภาต้องเรียกประชุมเพื่อดำเนินการสรรหาให้เสร็จภายในสี่สิบห้าวัน อยากทราบว่าระยะเวลาสี่สิบห้าวันเพียงพอหรือไม่อย่างไร

นายนิท ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า ถ้าเปรียบเทียบกับข้อบังคับการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๓๑ วรรคสอง กำหนดให้การตรวจสอบประวัติความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำให้เสร็จครบทุกรายภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตั้งคณะกรรมการการวิสามัญ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งกำหนดระยะเวลาสี่สิบห้าวันตามมาตรา ๑๒ นั้น นับแต่ได้รับรายชื่อจากคณะกรรมการสรรหา และการกำหนดจำนวนวันไว้ในกฎหมายค่อนข้างเป็นบทบังคับ แต่ในขณะเดียวกันการกำหนดเวลาตามข้อบังคับการประชุม หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามารถขอขยายระยะเวลาได้เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๒ ที่คณะกรรมการการวิสามัญกำหนดระยะเวลาดำเนินการไว้ นั้น เห็นว่าเป็นบทบังคับให้ต้องพิจารณาให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด อีกทั้งการกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมสมาชิกวุฒิสภาเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกภายในสี่สิบห้าวันนั้นรวมระยะเวลาในการตรวจสอบประวัติด้วย ดังนั้น ระยะเวลาสี่สิบห้าวันที่กำหนดในมาตรา ๑๒ นั้นสั้นเกินไป ทั้งนี้ การไม่บัญญัติระยะเวลาในกฎหมายจะทำให้เกิดความคล่องตัวมากกว่าโดยให้น่าระยะเวลาในข้อบังคับการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับแทน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่าตามข้อบังคับการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๓๑ วรรคสอง กำหนดระยะเวลาสี่สิบห้าวันนั้น หากดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จสามารถขอขยายระยะเวลาได้อีกครั้งหนึ่ง แต่การกำหนดระยะเวลาสี่สิบห้าวัน นับแต่ได้รับรายชื่อจากคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๒ นั้น เป็นการกำหนดระยะเวลาบังคับให้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นการไม่กำหนดระยะเวลาในกฎหมายสามารถนำระยะเวลาตามข้อบังคับการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับได้

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๒ วรรคเก้า โดยมอบหมายให้ นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ ตรวจสอบระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาของศาลมานำเสนอต่อที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้รอการพิจารณาในมาตรา ๑๒ เพื่อรอพิจารณาประกอบข้อมูลที่ นายเชาวนะ ไตรมาศ กรรมการการวิสามัญ ได้รับมอบหมาย

จากนั้น ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า เห็นควรทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความรอบคอบโดยมอบหมายให้นิติกรศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบถ้อยคำที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมว่ามีความสอดคล้องกับร่างเดิมหรือไม่

พร้อมกันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาการรับเบี้ยประชุมของเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่ง ผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการวุฒิสภาได้รับเบี้ยประชุมตามระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นจำนวนเงิน ๑,๖๐๐ บาท

๓.๓. พิจารณาการดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจนครบถ้วนแล้ว ในการประชุมครั้งต่อไปจะเป็นการพิจารณาร่างรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ เพื่อนำเสนอร่างรายงานต่อคณะกรรมการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่อยู่ในงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เฉพาะมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งหากมีประเด็นที่ยังไม่แล้วเสร็จจะนัดประชุมเพิ่มเติมในสัปดาห์ถัดไป

๓.๔ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกรรมการการวิสามัญ

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุมสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

มาตรา ๑๑ ที่มีคำอ้างอิงถึงมาตรา ๑๒ วรรคเก้า และวรรคสิบ เห็นควรมีเฉพาะวรรคสิบ และวรรคสิบเอ็ด

- มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง กรณีการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัย ตุลาการทุกคนต้องร่วมพิจารณาและร่วมทำคำวินิจฉัย เห็นควรเพิ่มเติมคำว่า “องค์คณะ” เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของถ้อยคำ เนื่องจากในการนั่งพิจารณาและทำคำวินิจฉัยตุลาการบางคนที่ไม่ได้อยู่ในองค์คณะก็ไม่สามารถทำคำวินิจฉัยได้

- มาตรา ๗๐ วรรคสองตอนท้าย ควรเพิ่มความว่า “เว้นแต่มีเหตุตามมาตรา ๕๑”

จากนั้น ฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการได้เสนอข้อสังเกตของ พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา เกี่ยวกับกรณีถ้อยคำตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง คำว่า “ความสงบเรียบร้อย” และคำว่า “โดยสงบเรียบร้อย” ควรใช้ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่

ต่อประเด็นดังกล่าว นายธนาวุฒิ สังข์ทอง กรรมการการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า คำว่า “ความสงบเรียบร้อย” เป็นคำนาม ส่วนคำว่า “โดยสงบเรียบร้อย” เป็นคำวิเศษณ์ ขยายกริยา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมกำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไป ในวันศุกร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรรมาธิการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาตามระเบียบวาระการประชุมมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว
ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณกรรมาธิการ
วิสามัญและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านแล้วกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นางสาวสิริลักษณ์ เหมชาติสือชัย วิทยาการปฏิบัติการ

นายธารณธรรม ธรรมวงศ์ วิทยาการปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายสุนทร อินทร์อำ / ตรวจ / ทาน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๕

วันพุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ได้รับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๙
พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)

ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

วิชัย